

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	4Tdo/26/2020
Identifikačné číslo spisu:	4114010010
Dátum vydania rozhodnutia:	23.07.2020
Meno a priezvisko:	JUDr. Alena Šišková
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2020:4114010010.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky JUDr. Aleny Šiškovej a sudcov JUDr. Pavla Farkaša a JUDr. Martiny Zelenákovéj v trestnej veci obvineného B. T. a spol., pre trestný čin úverového podvodu podľa § 250a ods. 1, ods. 3 Trestného zákona č. 140/1961 Zb. v znení neskorších predpisov, spáchaný formou spolupáchateľstva podľa § 9 Trestného zákona č. 140/1961 Zb. v znení neskorších predpisov, na neverejnom zasadnutí konanom 23. júla 2020 v Bratislave, o dovolaní obvineného proti rozsudku Okresného súdu Nitra z 31. mája 2018, sp. zn. 1T/2/2014 v spojení s uznesením Krajského súdu v Nitre z 23. januára 2019, sp. zn. 2To/108/2018, takto

rozhodol:

Podľa § 382 písm. c) Trestného poriadku dovolanie obvineného B. T. o d m i e t a .

Odôvodnenie

Okresný súd Nitra (ďalej aj len „súd prvého stupňa“) rozhodol rozsudkom z 31. mája 2018, sp. zn. 1T/2/2014 v spojení s opravným uznesením z 5. októbra 2018, sp. zn. 1T/2/2014 tak, že obvinených B. T., nar. X. K. XXXX v L., trvale bytom L., prechodne bytom L., J. ulica číslo XX a Ing. G. T., nar. X. marca XXXX v P., trvale bytom L., M. ulica číslo XXX/XX, uznal za vinných z trestného činu úverového podvodu podľa § 250a ods. 1, ods. 3 Trestného zákona č. 140/1961 Zb. v znení neskorších predpisov, spáchaného formou spolupáchateľstva podľa § 9 ods. 2 Trestného zákona č. 140/1961 Zb. v znení neskorších predpisov, ktorého sa dopustili na tom skutkovom základe že:

spoločne s už odsúdeným I. E. s úmyslom obohatiť sa, najskôr I. E. odporučil a neskôr cez Ing. G. T. sprostredkoval za prísľub finančnej odmeny B. T. uzavretie zmluvy o stavebnom medziúvere a stavebnom úvere, ktorý mal byť čerpaný z V., a.s., J., pričom k jej uzavretiu došlo v kancelárii T. O. W., s.r.o., na C. ulici v L., po spoločnej dohode všetkých troch obžalovaných dňa 27. augusta 2002, pričom predmetom tejto zmluvy číslo XXXXXXXX bol medziúver vo výške 250.000,- Sk (8.298,48 eura) na kúpu a modernizáciu bytu, ale obžalovaný B. T. nemal dostatok finančných prostriedkov na vklad do V., a.s., J., tak mu ich dňa 22. júla 2002 požičal obžalovaný Ing. G. T. a to sumu 118.750,- Sk (3.941,78 eura), ktorú mal vrátiť ihneď po poukázaní finančných prostriedkov stavebného úveru, preto

si B. T. na svoje meno za prítomnosti už odsúdeného I. E. zriadil vo E., a. s., pobočka v L., vkladový účet - vkladnú knižku číslo XXXXXXXXXXX/XXXX, pričom pri zriaďovaní tohto účtu už odsúdený I. E. využil nevedomosť a nedoslýchavosť B. T. a seba uviedol na tomto účte ako spoludisponenta a dňa 2. septembra 2002 boli finančné prostriedky z V., a.s., prevedené na vyššie uvedenú vkladnú knižku B. T. v celkovej sume 200.000,- Sk (6.638,78 eura), ktoré bez vedomia B. T. vybral už odsúdený I. E., ktorý ich použil pre vlastnú potrebu, pričom B. T. neuhrádzal splátky medziúveru a tak odsúdený I. E. a obžalovaný B. T. a Ing. G. T. spôsobili poškodenej spoločnosti V., a. s., Radlinského ulica číslo XX, J., IČO: XX XXX XXX, škodu vo výške 6.638,78 eura.

Za to súd prvého stupňa obvineným B. T. a Ing. G. T. uložil podľa §250a ods. 3 Trestného zákona č. 140/1961 Zb. s použitím § 40 ods. 1 Trestného zákona č. 140/1961 Zb., trest odňatia slobody každému vo výmere 6 (šesť) mesiacov.

Podľa § 58 ods. 1 písm. a), § 59 ods. 1 Trestného zákona č. 140/1961 Zb. im súd obom výkon trestu podmienene odložil na skúšobnú dobu v trvaní 1 (jeden) rok.

Krajský súd v Nitre (ďalej aj len „odvolací súd“), na podklade odvolaní obvineného B. T. a obvineného Ing. G. T., rozhodol uznesením z 23. januára 2019 sp. zn. 2To/108/2018 tak, že podľa § 319 Trestného poriadku odvolania zamietol.

Dňa 10. septembra 2019 bolo Okresnému súdu Nitra odstúpené vlastnoručne napísané podanie obvineného B. T., z obsahu ktorého bolo zrejmé, že ide o dovolanie. Ako dôvod podania dovolateľ uviedol: „Neboli preskúmané mnou podané dôkazy a to Notárska zápisnica a pismo T.“. Okrem tohto žiadal o pridelenie obhajcu s poukazom na svoju nepriaznivú finančnú situáciu.

Dňa 2. decembra 2019 bolo Okresnému súdu Nitra doručené doplnenie dovolania prostredníctvom obhajcu obvineného. Predmetné doplnenie dovolania smerovalo proti rozsudku súdu prvého stupňa v spojení s uznesením odvolacieho súdu ako dovolacie dôvody boli uvedené § 371 ods. 1 písm. c), § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku.

V dovolaní obvinený uviedol za aký trestný čin bol súdmi nižších stupňov odsúdený. Následne poukázal na svoju nedoslýchavosť, na ktorú celé trestné konanie poukazoval a ktorá mala spôsobiť to, že množstvu vecí nerozumel alebo vôbec nepočul. Je teda možné, že ak by rozumel a počul všetko, vedel by sa k príslušným skutočnostiam aj patrične vyjadriť a náležite ich objasniť. Namietal, že on nemal vedomosť o tom, že aké úvery sa vybavujú, a teda ak aj niečo protizákonné zrealizoval, tak to bolo práve pre jeho nevedomosť a nedoslýchavosť. Uviedol, že si žiadny úver nechcel vybavovať a k žiadnej dohode o vybavení úveru medzi ním, obžalovaným T. a obžalovaným E. nedošlo. To mala potvrdzovať aj skutočnosť, že finančné prostriedky v celej výške vybral bez jeho vedomia I. E. a Ing. T. jednoznačne klamal. S. E. nikdy nestretol, prvýkrát ho videl až na súde, čo on sám potvrdil. Namietal aj to, že v rámci dokazovania sa neskúmalo, či S. E. v období júl, august, september 2002 pracoval. Nezabezpečila sa správa zo sociálnej poisťovne, či bol S. E. zamestnaný v období týchto mesiacov, aby sa potvrdilo alebo vyvrátilo to či v čase, keď podpisoval zmluvu o pôžičke pracoval, alebo bol nezamestnaný. Namietal aj skutočnosť, že nebola preskúmaná notárska zápisnica a pismo Ing. T..

Obvinený konštatoval, že sa žiadneho protiprávneho konania nedopustil a z tohto dôvodu je i výrok súdu, na základe ktorého bol uznaný za vinného nezákonný, preto sa domáha jeho zrušenia.

V petite dovolania navrhol, aby dovolací súd podľa § 384 ods. 1 Trestného poriadku preskúmal zákonnosť a dôvodnosť výrokov napadnutého rozhodnutia odvolacieho súdu a rozhodnutie súdu prvého stupňa a rozhodol tak, že vec vráti súdu prvého stupňa na nové konanie a rozhodnutie.

Zároveň podľa § 386 ods. 1 Trestného poriadku navrhol, aby dovolací súd vyslovil porušenie zákona, ku ktorému došlo rozsudkom Okresného súdu Nitra z 31. mája 2018, sp. zn. 1T/2/2014 v spojení s uznesením Krajského súdu v Nitre z 23. januára 2019, sp. zn. 2To/108/2018.

Podľa § 386 ods. 2 Trestného poriadku zrušil rozsudok Okresného súdu Nitra z 31. mája 2018 v spojení s uznesením Krajského súdu v Nitre z 23. januára 2019, sp. zn. 2To/108/2018 a vec vrátil na nové konanie a rozhodnutie.

K dovolaniu obvineného sa vyjadrila dňa 30. decembra 2019 prokurátorka Okresnej prokuratúry Nitra (ďalej len „prokurátorka“).

Po tom čo zosumarizovala konanie predchádzajúce podanému vyjadreniu, zaujala svoje odborné stanovisko k obsahu dovolania. Okrem iného sa stotožnila s rozhodnutiami súdov nižších stupňov, ktorých postup vyhodnotila ako správny. Konštatovala, že skutkový stav bol vykonaným dokazovaním objasnený v plnom rozsahu, skutok sa stal, vykazoval znaky žalovaného trestného činu, predmetný skutok spáchal dovolateľ spolu s ostatnými odsúdenými osobami.

Následne sa vyjadrila osobitne ku každej z dovolacích námietok dovolateľa. V rámci dôvodu dovolania podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku, prioritne poukázala na ustanovenie § 371 ods. 4 Trestného poriadku, vyjadrujúci akúsi koncentračnú zásadu v rámci trestného konania. Poukazujúc pritom na tvrdenia dovolateľa, kedy namietal, že práve na základe jeho nedoslýchavosti a neporozumeniu niektorým skutočnostiam mohlo dôjsť k porušeniu jeho práv, v prípade keby počul a porozumel všetkému, vedel by sa k príslušným skutočnostiam relevantnejšie vyjadriť. Konštatovala, že dovolateľ aj napriek tomu, že v priebehu konania bolo zistené, že trpí sluchovou vadou, v dôsledku čoho bol najmä priebeh hlavného pojednávania dovolateľovi v čo najväčšej miere prispôsobený, predmetnú skutočnosť žiadnym spôsobom v priebehu konania nenapádal, ani nevytýkal a žiadnym spôsobom neuviedol v odvolaní. Vzhľadom na to sa domnieva, že predmetný dôvod nie je možné použiť. Po tom ako ozrejmla obsah dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku, konštatovala, že na jeho podklade nie je možné preskúmať a hodnotiť správnosť a úplnosť skutkových zistení, na ktorých je napadnuté rozhodnutie založené. Teda dovolací súd je viazaný skutkovým stavom zisteným a ustáleným súdmi nižších stupňov a neprináleží mu ani posudzovanie spôsobu hodnotenia a vykonávania dôkazov týmito súdmi. Záverom svojho vyjadrenia uviedla, že obvinený v rámci dovolania namietal nevykonanie ním navrhovaných dôkazov, čo prokurátorka hodnotila ako návrh na preskúmanie správnosti a úplnosti zistených skutkov zo strany obvineného, to však dovolací súd robiť nemôže. Teda nedošlo k naplneniu ani predmetného dovolacieho dôvodu.

Vzhľadom na horeuvedené navrhla aby, Najvyšší súd Slovenskej republiky dovolanie podľa § 382 písm. c) odmietol, eventuálne podľa § 392 ods. 1 Trestného poriadku zamietol.

Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej aj len „najvyšší súd“) pred vydaním rozhodnutia o dovolaní skúmal procesné podmienky pre podanie dovolania a zistil, že dovolanie bolo podané proti prípustnému rozhodnutiu (§ 368 ods. 2 Trestného poriadku), bolo podané prostredníctvom obhajcu (§ 373 ods. 1 Trestného poriadku) osobou oprávnenou [§ 369 ods. 2 písm. b) Trestného poriadku] v zákonnej lehote (§ 370 ods. 1 Trestného poriadku) na súde, ktorý rozhodol v prvom stupni (§ 370 ods. 3 Trestného poriadku) dovolanie spĺňa obligatórne obsahové náležitosti dovolania (§ 374 ods. 1, ods. 2 Trestného poriadku) a že obvinený pred podaním dovolania využil svoje právo podať riadny opravný prostriedok (§ 372 ods. 1 Trestného poriadku).

Obvinený v podstate založil dovolanie na namietanom porušení práva na obhajobu podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku a taktiež namietal ustanovenie § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku a teda, že rozhodnutie je založené na nesprávnom právnom posúdení skutku a nesprávnom použití hmotnoprávneho ustanovenia.

Podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku dovolanie možno podať ak zásadným spôsobom bolo porušené právo na obhajobu. V tejto súvislosti bolo potrebné analyzovať skutočnosti týkajúce sa údajnej nedoslýchavosti obvineného. Nakoľko v doplnení dovolania prostredníctvom obhajcu sa nachádzali tvrdenia, že obvinený v celom trestnom konaní namietal, že je nedoslýchavý a veľa veciam nerozumel a nepočul. Dokonca uviedol, že aj jeho prípadná protizákonná činnosť mala vyplývať práve z jeho

nedoslýchavosti či nevedomosti, k tomu sa však vyjadril už súd prvého stupňa. Ako veľmi dôležité sa javí poznamenať, že z obsahu spisového materiálu vyplýva, že niektoré podania obvineného okrajovo obsahujú informáciu o jeho slabšom sluchu napr. (č.l. 2369, 2243, 2245, 212). Zároveň je však potrebné dodať, že žiadne z predmetných podaní explicitne a ani implicitne neobsahuje námietku, z ktorej by bolo jednoznačne možné vyvodiť, že prostredníctvom nej obvinený upozorňuje na sluchovú vadu, znemožňujúcu mu náležite sa vyjadrovať a oboznamovať sa s priebehom trestného konania tak, ako to uvádza v dovolaní. Navyše spisový materiál neobsahoval lekársku správu a ani žiadne iné vierohodné dokumenty preukazujúce namietanú nedoslýchavosť. Vzhľadom na uvedené je potrebné podotknúť, že obvinený sa až do podania „doplneného dovolania“ obhajoval sám, pričom nikdy v priebehu konania neuviedol, že by jeho nedoslýchavosť mala vplyv na trestné konanie. Tvrdenie obvineného, že poukazoval na svoju nedoslýchavosť počas celého trestného konania je nepravdivé, nakoľko zo spisového materiálu takéto skutočnosti nevyplývajú. Predmetnú argumentáciu si obvinený osvojil až v doplnení dovolania prostredníctvom obhajcu. S takouto argumentáciou nie je možné sa stotožniť, nakoľko už na prvý pohľad je zrejmé, že ide o zachraňovanie situácie, navyše predmetné tvrdenia nemajú oporu v spise. Je preto možné ich považovať za účelové a tendenčné. Vzhľadom na to je potrebné konštatovať naplnenie § 371 ods. 4 Trestného poriadku, podľa ktorého dôvody uvedené v odseku 1 písmeno a) až g) nemožno použiť, ak táto okolnosť bola tomu, kto podáva dovolanie, známa už v pôvodnom konaní a nenamietal ju najneskôr v konaní pred odvolacím súdom, to neplatí, ak dovolanie podáva minister spravodlivosti. Podnet podľa odseku 3 nemožno použiť na podanie dovolania, ak ho podala osoba uvedená v § 369 ods. 2 alebo 5, namietaná okolnosť bola tejto osobe známa už v pôvodnom konaní a nebola namietaná najneskôr v konaní pred odvolacím súdom. Pozornosť je potrebné upriamiť aj na samotný obsah ustanovenia podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku. K jeho naplneniu môže dôjsť až v prípade zásadného porušenia práva na obhajobu. Zásadným porušením práva na obhajobu je najmä porušenie ustanovení o povinnej obhajobe podľa § 37 Trestného poriadku, ktoré by mohlo mať vplyv na vykonanie jednotlivých úkonov trestného konania smerujúcich k vydaniu rozhodnutí procesnej povahy (napr. rozhodnutie o obmedzení osobnej slobody) alebo meritorneho rozhodnutia. Dôležité sú teda aj konkrétne podmienky prípadu, ktoré je potrebné vyhodnotiť individuálne, ako aj vo vzájomných súvislostiach. Právo na obhajobu treba chápať ako vytvorenie podmienok pre úplné uplatnenie procesných práv obvineného a jeho obhajcu. Taktiež aj ako zákonný postup pri reakcii orgánov činných v trestnom konaní a súdu na uplatnenie každého obhajovacieho práva. Nad rámec uvedeného najvyšší súd dodáva, že (odhliadnuc od aktuálneho stavu) námietky obvineného, uvedené v doplnení dovolania, týkajúce sa jeho nedoslýchavosti pôsobia veľmi všeobecne, či dokonca vágne („ak by som bol“, „vedel by som sa“). Okrem toho je potrebné poukázať na skutočnosť, že najvyšší súd si za účelom čo najkomplexnejšieho a najlegitímnejšieho rozhodnutia vyžiadaval od súdu prvého stupňa kópiu zvukového záznamu z hlavného pojednávania. Po oboznámení sa s obsahom tohto záznamu je zrejmé, že práva obvineného porušené neboli.

Dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku, založil prevažne na skutočnostiach namietaných už v priebehu trestného konania, s ktorými sa vysporiadali súdy nižších stupňov. Išlo o tvrdenia týkajúce sa skutkových zistení, ktoré boli ustálené za pomoci orgánov činných v trestnom konaní a súdov už v skoršej fáze trestného konania. Obvinený hodnotil dôkazy, prinášal vlastné skutkové závery. Konštatoval nedostatočný rozsah dokazovania s poukazom na ním navrhnuté a nevykonané dôkazy. K dovolateľom označenému dovolaciemu dôvodu je účelné poznamenať, že v rámci dovolacieho konania nie je prípustné preskúmavať správnosť a úplnosť zisteného skutku. Ak dovolanie nepodal minister spravodlivosti podľa § 371 ods. 3 Trestného poriadku, skutkový stav môže najvyšší súd hodnotiť len z toho hľadiska, či skutok alebo iné okolnosti skutkovej povahy boli správne právne posúdené, tzn. či boli právne kvalifikované v súlade s príslušnými ustanoveniami hmotného práva. Preto nemožno preverovať úplnosť vykonaného dokazovania a správnosť hodnotenia jednotlivých dôkazov, nakoľko toto sú otázky upravené normami procesného práva, nie hmotným právom. Uvedený záver zodpovedá skutočnosti, že dovolanie je mimoriadnym opravným prostriedkom a rozhoduje o ňom najvyšší súd až v tretej inštancii, kde nemožno znovu vytvárať či meniť skutkové zistenia. S ohľadom na to nemôže najvyšší súd spochybňovať skutkové zistenia, prehodnocovať vykonané dôkazy aj ich hodnotenie vykonané súdmi nižších stupňov. S ohľadom na uvedené najvyšší súd nezistil naplnenie dovolacieho dôvodu ani podľa § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku.

Nakoľko obvinený B. T. skutočnosťami, ktoré uviedol vo svojom dovolaní, zjavne nenaplnil ním namietané dovolacie dôvody, Najvyšší súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí jeho dovolanie podľa § 382 písm. c) Trestného poriadku odmietol.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu opravný prostriedok nie je prípustný.